

פרוטוקול מס' 457

מישיבת ועדת העבודה
יום ב', י' באדר תשל"ז, 28 בפברואר 1977, שעה 10.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:
ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
ה. זיידל
י. דרניצקי (יודין)
י. לקט
י. ז. אמיר
מ. גז
א. לין
ל. דיציאן
א. לבנבראון

מוזמנים:
חבר הכנסת מ. שחל
א. לאור (משרד האוצר)
י. בארי (משרד האוצר)
י. ערד (המוסד לביטוח לאומי)
עו"ד מאיר (המוסד לביטוח לאומי)
מר כפלאווי - משרד העבודה
מר גוברמן - משרד המשפטים

היועץ המשפטי של הוועדה: י. אליאסוף

מזכיר הוועדה: י. נוריאל

ר ש מ ה: מזל כהן

- סדר היום:
1. חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 9), תשל"ז-1977 - הצעת חה"כ מ. שחל.
 2. חוק הגמלאות לנפגעי פעולות איבה תשל"ז-1977 - הצעות חברי הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו ומ. שחל.

1. חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 9), תשל"ז-1977
הצעת חה"כ מ. שחל

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

יש לנו שני סעיפים על סדר-היום: 1. חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 9), של חה"כ מ. שחל שעבר קריאה ראשונה והתעכב פה בגלל שהותו בחו"ל ואח"כ היינו צריכים לברר פעם נוספת עם הסתדרות הפקידים את בקשתה להשהות את הדיון בהצעת החוק. התקיימה שיחה עם הסתדרות הפקידים והייתי מבקשת לשמוע מה סוכם אתם.

מ. שחל:

כוונת הצעת החוק הזאת ידועה ומטרתה לאפשר לאנשים שנבחרו כראשי רשויות מקומיות וסגנים בשכר לזכות ממעבידיהם באחת משתי האפשרויות: או שמסום עבודתם יישמר להם עד שיסיימו את תפקידם; או שיוכלו לקבל פיצויי פיטורים עבור השנים שעבדו באותו מקום עבודה. המטרה היא לעודד אנשים להתמודדות בתפקידים אלה בשלטון המקומי.

הסתבר שהסתדרות הפקידים לא החיחה לחוק עצמו אלא לחוק פיצויי פיטורים בכלל ולהם יש טענה שהיא מייצגת בחלקה את הגישה של קופות הגמל ובחלקה את הסתדרות הפקידים. הם טענו שיש קבוצות מועדפות מקרב העובדים אשר זוכות לפיצויי פיטורים וגם לגימלה, דוגמת אנשי צבא שמשחררים מצה"ל ועובדים במקום עבודה לאחר שחרורם. ההתנגדות היתה על גישה של הענקת פיצויי פיטורים.

התשובה של עו"ד אליאסוף ושלי היתה שהטעון שלהם טוב לא לחוק הזה בלבד, אלא לחוק פיצויי פיטורים. הפתרון יכול להמצא כאשר יתקבל חוק פנסיה מקיפה ממלכתית.

אני יכול לומר, מבחינת הרגשה, ששכנענו אותם לא להציג התנגדות מוקדמת לחוק הזה וסיום הפגישה היה כך, שהחוק יועבר לקריאה שניה ושלישית בידיעתם, קשה לי להגיד בברכתם, אבל בוודאי שלא בהתנגדותם.

י. אליאסוף:

מאחר ובינתיים התקבל תיקון לחוק פיצויי פיטורים בחוק חיליים משוחררים, החזרה לעבודה, התיקון הזה צריך להיות תיקון מס' 9 וזה יהיה תשל"ז-1977.

(קורא סעיף 1 בחוק פיצויי

פיטורים (תיקון מס' 9), תשל"ז-1977).

כפי שחה"כ שחל הסביר, מי שהתפטר ממקום עבודה על-מנת לרוץ בבחירות לראש רשות מקומית או סגן במשכורת, רואים את זה כפיטורים. המעביד יכול שלא לשלם פיצויי פיטורים אם יתחייב כלפי העובד כי כל התקופה שבה יכהן בתפקיד זה תיחשב כחופשה ללא תשלום. מקום העבודה שמור לו והוא יכול לחזור אליו.

היו"ר ש. ארבל:

מתי ההסכמה בכתב צריכה להעשות,
כאשר הוא הולך או בסוף?

י. אליאסוף:

לפי המבנה של הסעיף והענין
צריך לעשות את זה לפני ההתפטרות.

ברגע שאדם אומר אני הולך להיות ראש רשות מקומית או סגן בשכר, אומר
המעביד: אני מוכן לשמור את מקום העבודה שלך, והוא נותן את זה בכתב.
בזה הוא יוצא ידי חובת אי-תשלום פיצויי פיטורים. ברגע שהוא אומר:
אני לא יכול לשמור לך את מקום העבודה, הוא חייב לתת פיצויי פיטורים.

י. ז. אמיר:

האם אנחנו מתחשבים בהערות שנאמרו
בקריאה הראשונה? בקשתי להחיל את
החוק הזה לא רק על ראש רשות מקומית וסגנו, אלא גם על מזכירי מועצות
פועלים וחברי כנסת.

היו"ר ש. ארבל:

תגיש הצעת חוק נפרדת.

י. ז. אמיר:

מדוע? אפשר להוסיף את זה כאן.

מ. שחל:

אם חבר כנסת רוצה להגיש הצעת החוק,
הוא רשאי בהחלט להגיש אותה. אבל

אני רוצה לנמק מדוע לדעתי אין נחיצות מיידית בתיקונים נוספים.
השלטון המקומי סובל מחוסר כוחות אשר מוכנים לשרת בו. זה שירות קשה
מאד ומתיש כוחות. אני יודע כמה ראשי רשויות מקומיות באזור חיפה רוצים
לעזוב את התפקיד הזה ואני רשאי לומר שלא נראה באופן ממלאי מקום
אשר רוצים ללכת לשירות הזה. אני לא אומר שאין מועמדים, אבל אני מדבר
על אדם בחפקיד רציני שיש לו נסיון ניהולי רב.

כוונת החוק היא, דווקא לפני שיש

שינוי בחוק לבחירה אישית, לעודד אנשים שילכו לשירות הזה. לא שמעתי
שחסרים מועמדים לכנסת בגלל אי-קבלת פיצויי פיטורים. אפשר למלא רשימות
ואין כל בעיה מבחינה זו. לגבי מזכירי מועצות הפועלים, האמת היא
שלא בדקתי בעיה זו באופן יסודי כדי שאדבר עליה. עד כמה שאני יודע
טבעי שמזכיר מועצת פועלים צומח ממסגרת הסתדרותית והוא מילא בעבר
תפקידים במקומות עבודה שהם הסתדרותיים או ששייכים למועצת הפועלים
גופא. מזכיר מועצת הפועלים לא צומח ביום בהיר להיות מזכיר המועצה,
הוא חייב לעבור הכשרה לשם כך.

ההבדל בין טוב מאד לבין טוב הוא

רע יכול להיות שזה חצי מושלם. אתם רוצים להוסיף מזכירי מועצות
פועלים, בבקשה.

י. ז. אמיר:

אני שואל אם אתה מתנגד?

מ. שחל:

זה לא יכול להיות "טרמפ" על
ההצעה שלי. אני מציע להשאיר את

הצעת החוק כמו שהיא כרגע.

היו"ר ש. ארבל:

אני מציעה לחה"כ אמיר להגיש
הצעת חוק נפרדת. זה צריך להיות

תיקון נפרד וזה נושא שצריך להתייחס אליו בנפרד.

אם אין הערות נוספות, אני מציעה

לאשר את הנוסח עם התיקונים שנמסרו ע"י היועץ המשפטי שלנו ואנחנו
מבקשים להכין את החוק להנחה על שולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית.

אנחנו עוברים לסעיף הבא.

2. חוק הגמלאות לנפגע פעולות איבה תשל"ז-1977 -
הצעות חברי הכנסת: ש. ארבלי-אלמוזלינו ומ. שחל

היו"ר ש. ארבלי: אני מבקשת את חה"כ שחל להסביר את מהות הצעת החוק המשותפת שלנו ולאחר מכן נשמע מה עמדת נציגי הממשלה בענין זה.

מ. שחל: אני רוצה בשם השותפה ובשמי להציג בקצרה את החוק. מדובר בקבוצת אנשים אשר נפגעה ערב הקמת המדינה בפעולות האיבה שהיו והפגיעות ברוב המקרים נתנו תוצאות מיידיות. עם הזמן החמיר מצבם של אותם אנשים, שחלקם אני מכיר באופן אישי, והפכו להיות לנכים בדרגת נכות די גבוהה.

הסתבר שהחוקים הקיימים שהטיבו עם נפגעים מסוגים שונים פסחו על קבוצה זאת מסיבות טכניות. החוק הטיב עם חיילים ובני משפחותיהם שנספו ונפגעו; החוק הטיב עם נפגעי ישובי הספר; החוק הטיב עם נפגעי פעולות איבה ובמיוחד אחרי מלחמת ששת הימים נכללו במסגרת כל אותם מקרים של אנשים שנפגעו בפעולות איבה לאו דווקא בישובי ספר. המועדים בחוקים אלה לא כללו אותם מקרים שהיו לפני 24.2.49. המקרים שמדובר בהם קרו למעשה בתקופה שבין נובמבר 1947 לבין 24.2.1949 ואני מדגיש את המלה נובמבר 1947 מפני שבתאריך זה התחילו פעולות האיבה ע"י כוחות צבאיים וכוחות לא צבאיים של ארצות ערב. הם התחילו בפעולות איבה נגד ישובים ובמיוחד הפגיעות היו בתושבי ירושלים שגרו אז באיזורים הקרובים לעיר העתיקה. מתוך 500 מקרים כאלה שהיו ברובם ילדים ונערים, אחוז גדול ממנו היו תושבי ירושלים.

בזמנו הופנו אנשים אלה למחלקה לנפגעי מלחמה שהוקמה בשנת 1948 ויש למעשה רישום שהועבר לאחר מכן למשרד הסעד. משרד הסעד עשה סקר שהקיף כמה מאות אנשים מבין אלה שנפגעו ואפילו טיפל בכ-137 איש שהכיר בהם כמקרי סעד כאשר הקריטריון שהנחה אותו היה מצבו הסוציאלי של הנפגע ולא פגיעתו. אותם אנשים פונים במידה רבה של צדק ואומרים שהם לא רוצים להיות נזקקים וכמקרי סעד וזכאותם נובעת מהפגיעה שלהם, לכן צריך לזכות אותם באותן הטבות שזכו להן נפגעים אחרים.

אני רוצה לציין כאן בחיוב רב את היענות הממשלה להצעה המשותפת של חה"כ ארבלי ושלי. הנושא הזה אינו חדש, אני יודע שהיו טיפולים בעבר, הנושא הועלה מדי פעם בצורות שונות בנאומים בכנסת ובפניות בכתב ביניהם אזכיר את חה"כ שוסטק שדיבר עוד בשנת 1971 על חוק נכים, תגמולים ושיקום. קדמו לתאריך הזה עוד התכתבויות שונות עם שרים ופקידים והתשובה היתה תמיד שהמקרים מוצדקים אבל חיליבים ל"חתוך" באיזה שהוא תאריך ו"חתכו" בחודש פברואר 1949. אני יודע שיו"ר הוועדה טפלה בנושא הזה, עד שהגענו למסקנה שאולי יש מקום לנסות את מזלנו ע"י הצעת חוק. עמדת משרדי המשפטים, עבודה והמוסד לביטוח לאומי היתה חיובית מאד. הם בקשו שחיה הגדרה לגבי מועדים ואינפורמציה על האוכלוסיה שמדובר בה, אם ניתן לאתר אותה. הם הסכימו למעשה למועד לא מפני שהם חשבו שהמועד שנקבע בהצעה הוא הצודק, אלא מפני שזה נותן תשובה לקבוצה הגדולה מתוך הקבוצה שמדובר בה. אם כי אני רשאי לומר, שמבחינת עשית צדק, קשה מאד לגזור אותו בתאריך מסויים ולהסביר מדוע אלה שנפגעו ב-1 לנובמבר 1947 אינם זכאים כמו אלה שנפגעו בתאריך יותר מאוחר.

מ. שחל:

קבענו תאריך, התאריך הוא שרירותי
ואני מדגיש אותו על אף שהסכמנו לו

מתוך פשרה.

אני רוצה לציין שגם עם כל חסרון
הכיס של האוצר, האוצר הסכים להחיל את החוק על הקבוצה הזאת ואני רואה
בהצעת החוק מין חוב שהמדינה חייבת לאזרחים שסבלו במשך כל התקופה הזאת.

אין ולא היתה כוונת המציעים
שהחוק יחול רטרואקטיבי. מה שהיה, היה. אנחנו באים ואומרים: מהיום ואילך
המדינה מכירה בהם. אני מקווה שלפחות לגבי הסוגיה של התאריך תהיה
התייחסות.

באשר לחוק עצמו, היו כל מיני הצעות,
בהתחלה הצענו לתקן את חוק הגימלאות לנפגעי ספר; לאחר מכן הממשלה המליצה
שהתיקון יעשה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ואני חושב שהתיקון
הנכון הוא בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ולא בחוק הגימלאות
לנפגעי ספר.

באשר להערות המשפטיות, היה קושי
להגדיר מי יהיו הזכאים. לפי נוסח החוק תווכחו לדעת שאנחנו מדברים על
אנשים שהיו תושבי ישראל בעת הפגיעה ושהו בישראל ברציפות עד לתחילת החוק
למעט מי ששהה בחו"ל פחות מארבע שנים. לא היתה כוונה להעניק תגמולים
ליורדים. אני חושב שזה מוצדק.

הדבר השני זה בסעיף קטן 2:
"הוא נפגע במקום שעליו חל בעת הפגיעה המשפט, השיפוט והמינהל של
מדינת ישראל". אנחנו לא רוצים להתחייב מה יהיה שטחה של המדינה, אבל
אין ספק שעלולים להיות אזרחי מדינה גם כאלה שנפגעו מפעולות איבה אבל
מהצד השני של הקו ולא היתה כוונה להעניק להם פיצוי על פגיעה שהם גרמו
אותה כלפי אוכלוסייה שהם פגעו בה.

אני חושב שהחוק לא צריך לעבור
הרבה תיקונים ואפשר להעביר אותו לקריאה ראשונה שניה ושלישית לפני
שהכנסת חסיים את עבודתה.

י. בארי:
אנחנו, קודם כל, מקדמים בברכה
את הצעת החוק הזאת, כי אנחנו חושבים - למרות העומס הרב של העבודה כי
זה יגדיל במידה רבה וניכרת את האוכלוסייה - יתוקן פה עוול. חוץ מכמה
הערות קטנות שצריך להחליף מלה במקום חוק לומר סעיף, הצעת החוק נראית
לנו. אני רוצה עוד להוסיף כאן, שאנחנו בינתיים שוחחנו עם אנשי
משרד הבטחון ונתבקשתי מטעם מר פינק, ראש אגף השיקום להודיע, שהם יהיו
נכונים ברוח אוהדת לבדוק לפנים משורת הדין את המקרים שהם לפני תאריך
תחילתו של חוק זה. כך זה יתן פתרון לאותה אוכלוסייה שלא יכולה להכנס
למתכונת שמונחת כאן.

אמסור כמה נתונים - אין הערכה
מדוייקת בכמה מדובר. ההערכות נעות בין 200 ל-500 מקרים נוספים.
אגב, במסגרת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ישנם 1,300 נפגעים או
משפחות של נפגעים שמקבלים תגמולים. מאז קבלת החוק כמעט כל נפגעי הספר
הועברו למסגרת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה חוץ מכמה מקרים.

אם מדברים בין 200 ל-500 מקרים
אנחנו מדברים על ממוצע של בין 7 ל-13 מליון לירות כאשר ההוצאה הממוצעת
לאדם לשנה מתקרבת ל-37 אלף לירות.

י. בארי: יש להדגיש שיהיו קשיים לגבי איחור הפגימות, מה קרה באותה תקופה ומה שייך למסגרת החוק הזה, וכאן תהיה חובת הראיה על הנפגעים. כמובן שאנחנו נעשה כמיטב יכולתנו לסייע להם. חשוב להדגיש כאן שאנחנו מצפים מאנשים לפנות תוך 12 חודש מיום תחילתו של החוק. הנפגעים שייכללו במסגרת החוק יהיו זכאים לכל אותם תגמולים והטבות שחלים על נפגעי פעולות איבה. במסגרת ההטבות ישנם תשלומים חד-פעמיים בגין אירועים כמו: נישואין, רכישת דיור וכו'. ההטבות בגין אירועים מסוג זה ישולמו רק כאשר האירוע יחול לאחר תחילת החוק.

מר מאיר:

אני לא רוצה להכנס לבעית המדיניות של התקופה מנובמבר עד 14 למאי. אני רוצה להדגיש שמבחינה משפטית, החוק כפי שהוא נוסח, הוא לא טוב, מפני שאם מסתכלים מה כתוב בהגדרה של פגיעת איבה בסעיף 1 של חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה נאמר: פגיעה מפעולות איבה של מדינה עוינת ישראל או מפעולות של ארגון איבה. כאן ההנחה של המחוקק היתה שמדובר בעת שמדינת ישראל היתה קיימת. גם אותו סעיף שחה"כ שחל הזכיר אותו, סעיף 19א(2), אי-אפשר להפעיל אותו לתקופה של לפני קום המדינה. זאת אומרת, שמבחינה משפטית אנחנו היינו צריכים קונסטרוקציה שונה לחלוטין ולא במסגרת החוק הזה.

יש לי כמה הערות טכניות שהן לא משמעותיות והייתי מבקש שינוי. זהו חוק לתיקון חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, אבל בסעיף 1 אנחנו מכניסים את סעיף 19א' לחוק עצמו, ולכן נראה לי שברישא של סעיף (א) ובסעיף קטן (1) של סעיף 19, במקום המלה "חוק" צריך להיות "סעיף זה".

בסעיף קטן (1) צריך להיות: "הוא או בן המשפחה היו לפי הענין חושבי ישראל בעת הפגיעה וכו'".

נקודה טכנית אחרונה - בסעיף 2:

א. זה לא "תחולה", צריך להיות "תחילה". ב. צריך להיות: "והוראות סעיפים 6 עד 8 וכו'".

היו"ר ש. ארבלי:

לגבי החקופה מ-29 בנובמבר 1947 ועד 15 במאי 1948 - נכון שעל-פי הנוסח הזה לא נוכל לכסות את אותה תקופה כי אנחנו מתייחסים למי שהיה תושב ישראל בעת הפגיעה ונפגע במקום שעליו חל בעת הפגיעה המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל. למעשה, בל האירועים והמאורעות התחילו מאז ההכרזה על המדינה ב-29 לנובמבר באומות המאוחדות. בקשתי מהגב' בארי לברר במשרד הבטחון האם הם יהיו מוכנים לקבל על עצמם את הטיפול וההכרה בזכויותיהם של אלה שנפגעו ב-29 לנובמבר ועד 15 למאי, כדי לא להשאיר חלל ריק לגבי אותם המקרים.

אני מקבל בסיפוק את ההודעה של משרד הבטחון על נכונות לבדוק בצורה אוהדת את המקרים האלה. את המכתב הזה נקרא מעל במת הכנסת כדי שהוא ישמש כמכתב התחייבות של משרד הבטחון לקבוצה הזאת. נחכה עד לקריאה הראשונה ונחזור לדון בענין זה, אז גם המכתב של משרד הבטחון יהיה לפנינו. אם הנוסח של המכתב יאמר שהם קולטים את המקרים מהתקופה הזאת, אני חושבת שהם לא רבים, אז באתי על סיפוקי. אם הנוסח לא יספק אותי אני אעלה את השאלה מחדש. רצייתי שהדבר הזה יהיה ברור כאשר דנים על הנושא של התקופה שלגביה באים לקבוע את זכותם של אנשים.

י. אליאסוף:

לגבי סעיף (א), כפי שעו"ד מאיר אומר, הקונספציה היא שזה חל על מי שנפגע אחרי קום המדינה ובאופן מעשי בתחום של מדינת ישראל. אני מניח שלא תהיה בעיה. אבל ההגדרה של נפגע בחוק היום היא מורכבת משניים. החלק השני לא מעניין אותנו, אבל החלק הראשון רלבנטי: "אזרח ישראל או תושב ישראל, בין שנפגע בישראל ובין מחוצה לה". פירוש הדבר שהמונח "נפגע" כולל מי שנפגע מחוץ לישראל. השאלה היא אם צריך להשתמש במונח של נפגע בצורה זאת תוך כדי התנאי השני. ברור מאליה שהכוונה היא מי שנפגע בתחום ישראל. מעשית, אין חילוקי דעות שלא רוצים לתת תגמולים לאדם שנפגע מחוץ לישראל. אולי צריך למצוא לכך פתרון טכני?

מר מאיר:

אני חושב שאין חילוקי דעות לגבי המדיניות. אני מניח, מאחר ונאמר: "אם מתקיימים התנאים הבאים" זאת אומרת שכאן יש סעיף הרחבה עם סייגים.

י. אליאסוף:

אני מסב את תשומת לב המציעים וחברי הוועדה שהמונח "נפגע" מכסה גם מי שנפגע בחו"ל. לעומת זאת מדובר כאן רק על מי שנפגע בשנים תש"ח-תש"ט בישראל.

היו"ר ש. ארבל:

יכול להיות מקרה שמישהו נפגע בשליחות מסויימת.

י. בארי:

זה משהו אחר.

י. אליאסוף:

מדובר על אזרח ישראלי שלא היה בצבא ולא בשליחות לאומית. אם הוא נפגע בחו"ל, הוא לא נפגע לפי החוק הזה.

י. בארי:

ממלחמת ששת הימים ואילך חל חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה על אזרחי ישראל שנפגעו בחו"ל. אבל כל נפגעי הספר כאשר היו בחו"ל, זה לא חל עליהם. אין מקום לתת לקבוצה ששייכת להם זכויות שונות.

היו"ר ש. ארבל:

נניח שאזרח ישראלי היה באותה תקופה בחו"ל והוא נפגע כתוצאה מפעולות איבה ועויינות, השאלה אם חוק זה לא צריך לחול עליו?

מ. שחל:

לסוגיה של מי שנפגע מחוץ לגבולות מדינת ישראל - אנחנו צריכים לברר מה היתה כוונת המציעים. אני חושב שלא היתה כוונה להחיל את החוק על מי שנפגע מחוץ לגבולות המדינה. הכוונה היתה לקבוצה מאד מוגדרת שנפגעה בתחום מדינת ישראל שהיא לא היתה בשירות צבאי ולא היתה שייכת לאחת המסגרות שהעניקו להן פתרון. לה אנחנו באים לתקן את מצבה. נכון שישנה הגדרה של "נפגע". אבל אם נקבעו סייגים בחוק עצמו מי יהיו האנשים הזכאים, אני חושב שההגדרה "נפגע" כפופה לסייגים. אני לא מתנגד שיהיה שיקול נוסף, אבל אין לי כל ספק שהכוונה לנפגע בתנאי שנחמלאו בו שני תנאים אלה שהם לדעתי עונים על הכוונה שהיתה בעת הגשת החוק.

היו"ר ש. ארבל:

אני לא באה להציע שניקח בחשבון את האנשים שנפגעו בחו"ל. אני עוררתי שאלה, במידה ואנשים נשלחו מטעם המדינה לחו"ל וקרה דבר, האם הדבר הזה מכוסה במקום אחר?

ה. זיידל:

היו בעבר שני מקרים אופייניים: מקרה אחד כאשר היה פיצוץ במטוס "סוויטאייר" ע"י מחבלים, כמובן בדרך לישראל, ואז היה ויכוח מה הדין, מצד אחד המחוקק לא לקח בחשבון מקרה של אדם שהיה עולה חדש בעת עלייתו ארצה והנה קרה מה שקרה. היתה לי אז התכתבות עם המוסד לביטוח לאומי ואני צריך לומר לזכותו שהם החליטו כאקסגרציה להחיל עליו את החוק. אבל צריך לתת תשובה לבעיה כזאת. מקרה שני היה של אנשים בדרך לישראל והיתה התקפה של מחבלים. האם כל החוקים הנוגעים לפעולות איבה לוקחים בחשבון מקרים ספציפיים של עולים חדשים בדרך לישראל, או מטוס שנמצא בדרכו לישראל והאנשים בתוכו הם לא תושבי ישראל ואין להם שום אזרחות, כי הם ויתרו על אזרחות רוסית?

י. בארי:

החוק מכיר בפגיעה באזרחי ישראל או תושבי ישראל בארץ שנפגע בישראל או בחו"ל. במקרים מסויימים כאשר הפגיעה היא בחו"ל ונפגעים גם אנשים שאינם תושבי ואזרחי ישראל ויש ענין לממשלה במיוחד להכיר באותם אנשים, מחיל השר את החוק באופן ספציפי על אותו שטח לצורך הרגע של האירוע. היה דבר כזה בעבר וישנה אפשרות כזאת מבחינת החוק.

היו"ר ש. ארבלי:

לגבי עולה חדש זה חל?

י. בארי:

לא חל, אלא אם הממשלה חרצה להכיר באירוע מסוג זה שקורה לא לאזרחי ישראל, היא תכריז על מקום מסויים שהחוק חל עליו.

היו"ר ש. ארבלי:

הה"כ זיידל שאל שאלה לגבי עולים חדשים שהם בדרכם לישראל. הם עדיין לא אזרחי ישראל וקרה שהמטוס הותקף ע"י מחבלים. נשאלת השאלה מה במקרה כזה? לפי מיטב הכרתי אין כיסוי בחוק למקרה כזה. אם השר מוסמך, תאמרו לנו לפי איזה סעיף?

י. בארי:

אני מוכנה לברר מתוקף מה יכול השר להחיל את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה על דבר כזה.

להערה שנשמעה בקשר לענין התחולה מלפני 14.5.1948 - נתבקשתי להסב את תשומת לבכם לדברים הבאים: בדברי השר בכנסת בעת הנחת הצעת החוק הוא הודיע שהוא מסכים, לאור החלטת הממשלה, להעביר את ההצעה לוועדת העבודה. החלטת הממשלה אומרת, שהממשלה לא מתנגדת להעביר את החוק. בתנאי שהמציעים יקבלו מראש את הסייגים הנקובים במכתבו של שר האוצר. אל מזכיר הממשלה ויודיעו על כך בעת הדיון הטרומי במליאת הכנסת.

היו"ר ש. ארבלי:

האם אני נמצאת בבית-משפט? התחלנו לברר את החוק ברוח טובה, מדוע צריך להעכיר את האווירה. בשביל מה צריך להודיע את ההודעה הזאת?!

מ. שחל:

השר אמר את זה ברוח טובה.

היו"ר ש. ארבלי:

לדעתי הוא לא צריך היה לומר את זה בכנסת. חברי הכנסת לא חותמים על שום שטר.

מ. שחל:

זה חייב את הממשלה, זה לא חייב את הכנסת.

היו"ר ש. ארבלי:
מר פינק אומר בענין אלה שקדמו לתאריך הזה.

י. אליאסוף:
בדו"ח של מר גלס נאמר, שהבסיס להכנת ההצעה צריך להיות שהתנאי לזכאות יהיה שהנפגע היה תושב ישראל והפגיעה היתה בישראל.

היו"ר ש. ארבלי: אין ויכוח על זה.

א. לין:
יש לנו תופעה שאנחנו מעסיקים נוצרים מדרום לבנון והם עובדים ברוב המקרים בצפון הארץ. מה קורה אם הם נפגעים?

היו"ר ש. ארבלי: הם נפגעי עבודה.

א. לין:
חבדקו את הענין הזה. יש ידיעות שמחבלים חוזרים לפעילות בדרום לבנון, יתכן שהפגיעה תהיה באדמת לבנון בדרך לעבודה או בתחום ישראל. מה הדין של נפגע בזה?

י. בארי:
התחלנו לפני כשלושה שבועות לבדוק את הענין של ביקור ישראלים בלבנון. אזרחי לבנון שבאים לעבוד כאן מפותחים על פגיעות בישראל מבחינת פגיעה בעבודה. אם הם נכנסים באישור והפגיעה היא בתחום הקו הירוק, החוק חל עליהם. נשאר בעיה של אותה קבוצה שחוזרת בחזרה. הנקודה הזאת נבדקת, אין עדין תשובה.

היו"ר ש. ארבלי:
תעבירו לידיעתנו את התשובה שחתקבל.

מר מאיר: (קורא סעיף קטן (1)).

הכוונה ברורה, לא רוצים להעניק זכויות לאנשים שלא היו במשך כל התקופה בישראל עם יוצא מן הכלל, תקופה של עד ארבע שנים לא נחשבת כשהות מחוץ לישראל ומעל ארבע שנים רק למטרות לימודים ושליחות.

היו"ר ש. ארבלי:
לגבי תקופה של ארבע שנים, אולי כדאי להוסיף: "ברציפות או שלא ברציפות". יכול להיות שאדם לא שהה ברציפות אלא לסירוגין. נשאלת השאלה אם זה מכסה?

י. בארי: ככוונה לא כתוב "ברציפות" כדי שנוכל למנות את התקופות האלה.

היו"ר ש. ארבלי:
פה את כותבת: "ברציפות עד תחילת חוק זה". אני חושבת שצריך להיות "חוק זה" ולא "סעיף זה". אם את אומרת "ברציפות" ואח"כ את אומרת "למעט מי ששהה בחו"ל תקופה שאינה עולה על ארבע שנים", גם כאן צריך לומר "ברציפות".

י. בארי:
הכוונה היא לא לכלול יורדים, ויורדים יכולים להגיע לביקור. אם בסך הכל עברו ארבע שנים, הוא יוצא מהמסגרת.

ארבע שנים יכולות להיות רצופות
ולא רצופות. אם הן לא רצופות

היו"ר ש. ארבלי:

אז אין רציפות על תחילתו של החוק.

י. אליאסוף:

המונח "תקופה שאינה עולה
על ארבע שנים" עשוי להתפרש

כתקופה אחת.

זה היה בא לבית-דין אם היינו
מפרשים כאן את הרציפות.

מר מאיר:

בואו נמנע ספק ונאמר כך או אחרת.

היו"ר ש. ארבלי:

אין לי התנגדות להוסיף את המלים:
"בין ברציפות ובין שלא ברציפות".

מר מאיר:

הערה שניה - "הוא או בן המשפחה
היו תושבי ישראל בעת הפגיעה" -
האם הוא צריך לחזור כאן?

י. אליאסוף:

יכול להיות ענין שהאיש היה בישראל
אבל בני המשפחה נשארו בחו"ל.

י. בארי:

בהגדרה נאמר "אזרח או תושב".
אזרחות בלבד לא מספיקה.

מר מאיר:

מה שמוצע כאן, שהנפגע היה
תושב ישראל בעת הפגיעה. מה שאני
אומר: "הוא היה תושב בעת הפגיעה" נכלל במונח "נפגע".

י. אליאסוף:

כך אתה מוציא את היוורדים.

י. בארי:

אם התנאי שזה היה בישראל, מדוע
צריך להוריד את האלמנט של
אזרחות? המונח "נפגע" מכיל את היסוד של תושבות בישראל בעת הפגיעה.

י. אליאסוף:

אנחנו מדברים רק על תושבים
שנפגעו בעת שהיו בישראל ובאותו

י. בארי:

זמן הם היו תושבי ישראל.

במונח "נפגע" נאמר אזרח או תושב.
כאן אמנם המטרה לצמצם. אני

מ. שחל:

הייתי מציע לא לנגוע בהגדרה של אזרח או תושב ולכתוב במקום "תושב
ישראל" "שמקום מושבם היה בישראל".

י. אליאסוף:

זה לא טוב.

אני מציעה אחרת: "הוא או בן
המשפחה בעת הפגיעה שהו בישראל

היו"ר ש. ארבלי:

ברציפות..."

ל"תושב" יש כבר הגדרה מה הוא.
לעומת זה אם אנחנו מכניסים

מ. שחל:

מונח חדש לא ברור כרגע מה קורה. המטרה כאן היא לומר שהוא היה צריך
להיות תושב ישראל. אני רוצה לשאול שאלה, האם ע"י הצמצום אנחנו לא
גורמים לכך שאין חובה שיהיה אזרח?

י. אליאסוף:

בהקשר של ההגדרה "נפגע" צריכים להיות שני אלמנטים: אזרח ישראל ותושב ישראל, גם אזרח ישראל שנמצא בחו"ל. אם מלכתחילה אומרים שכל החוק יחול על מי שנפגע בישראל, מה שאתה צריך זה אלמנט של תושבות לא של אזרחות.

מר מאיר:

למשל הרבה עולים מארצות הרווחה, מסיבות פיסקליות, הם תושבי ישראל

אבל לא אזרחיה.

י. אליאסוף:

בשנים תש"ח-תש"ט המושג אזרחות לא היה קיים. האלמנט של תושבות הוא ברור לחלוטין. אם הבנתי נכון, האלמנט דרוש כאן בגלל בן המשפחה וזה חידוש לעומת מה שיש בחוק, כדי שבן המשפחה יהיה זכאי לתגמולים הוא צריך להוכיח שב-1948, בעת הפגיעה של האבא, הוא היה תושב ישראל. בשביל זה צריך את ההגדרה של "היה תושב ישראל בעת הפגיעה".

היו"ר ש. ארבלי:

מה זה מפריע אם היינו אומרים כך: "הוא או בן המשפחה שהו בעת

הפגיעה בישראל ברציפות...".

י. בארי:

היית מנסה פה את כל אנשי הקאוג'י ששהו בארץ.

י. אליאסוף:

כשמחוקקים חוב חייבים לתת את הדעת על מה שיש באותו חוק. המונח של "תושב ישראל" ישנו בחוק התגמולים. הסעיף הזה הולך להיות חלק מאותו חוק. לכן חייבים להשתמש באותם מונחים. המונח של "תושב ישראל" הוא טוב הוא מביע כוונה לשבת בישראל.

היו"ר ש. ארבלי:

מדוע אתם מוציאים "אזרח ישראל"?

י. אליאסוף:

כי המונח של אזרחות לא היה קיים, זה התחיל ב-1952. המונח של "תושב" הוא יותר רחב, לכן אני חושב שהנוסח צריך להשאר כך.

מר מאיר:

(קורא סעיף קטן (2)).

מבחינת המדיניות הכוונה היא שזה לא יחול על השטחים שהיו אמנם זמנית בשליטת מדינת ישראל: המושג "משפט, שיפוט ומינהל של מדינת ישראל" נלקח מפקודת סדרי שלטון ומשפט. כאן הולכים על קרקע בטוחה. הכוונה היא שלא יהיה זכאי אדם לקבל תגמולים כאשר אותו השטח לא היה חלק של מדינת ישראל.

היו"ר ש. ארבלי:

טריטוריה ישראלית נקבעה בסוף המלחמה. גם לוקרמלה לא היו מיד בשטח ישראל. אם מישהו נפגע בלוד או רמלה לפני שזה היה שטח השיפוט שלנו, מה קורה?

מר מאיר:

לא היו שם יהודים.

היו"ר ש. ארבלי:

יכול להיות מצב שבמהלך מלחמת השחרור נפגען אזרחים יהודים בשטחים שעדיין לא היו בשיפוטה של מדינת ישראל. המחוקק צריך לראות את כל האפשרויות.

מ. שחל:

לא צריך שחיה מגמת החוק כאילו להוציא במתכוון חלקים של אוכלוסיה. אנחנו אמנם חושבים במידה של צדק שזכאיות אותן אוכלוסיות שנפגעו בפעולות איבה ולא צריך לכלול אוכלוסיה שהיא עצמה היחה עילה לפעולות האיבה. אבל על פניו יש לי רתיעה לקבל חוק כזה. אני לא הייתי רוצה שנאמר במתכוון שאנחנו מפלים לרעה. כדי למנוע את הספק הזה, מדוע לא למחוק את המלים: "בעת הפגיעה", מה גם שהיום יש הגדרה למקומות שחל עליהם המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל, שטחה של מדינת ישראל לפני מלחמת ששת הימים, בנוסף לזה ירושלים המזרחית. אם אני מוחק את המלים: "בעת הפגיעה" אני כולל בהגדרה את כל השטח שחל עליו המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל שזה אותו שטח של אחרי הפסקת האש בתוספת ירושלים המזרחית. כך אני פותר לפחות את הבעיה שהתעוררה האם בעת הפגיעה מישהו יחפש שבתאריך הזה השטח היה קטן ממה שהוא היום. אני לא עונה על הבעיה של חברון ושל עזה אבל אני עונה על הבעיה של שטח מדינת ישראל כפי שהוא התגבש אחרי הפסקות האש השונות, זה כולל את רמלה, לוד וכו'.

י. בארי:

משום שאנחנו לא מתכוונים להכניס לחוק זה את כל הכוחות שפעלו נגד הקמת המדינה, נראה לי שחשוב להשאיר את המשפט כפי שהוא ולא למחוק את המלים: "בעת הפגיעה". לנו לא ידוע שום מקרה שהסעיף כפי שהוגדר לא מכסה אותו. אבל אפשר לומר, במידה ויתגלה מקרה של משפחה יהודית-ישראלית שישבה במקום שבאותו רגע לא ניתן להגדיר אותו, נוכל לבדוק כל מקרה לגופו ולהתייחס לכולם.

מ. שחל:

הייתי לוקח את המונח של שטחה של מדינת ישראל כפי שהוגדר

בפקודת סדרי שלטון ומשפט.

י. אליאסוף:

אין הגדרה. הקונספציה המשפטית היא שגבולות מדינת ישראל לא

נקבעו בשום מעשה חקיקה.

העקרון של חוק זה הוא: מי

שנפגע במה שנקרא טריטוריה ישראלית, אבל אי-אפשר לכתוב בחוק טריטוריה ישראלית אז מנסחים בצורה מסורבלת: תושב ישראל בין השנים 48-49 אם היה מקום מסויים תחת שלטון ישראל במובן של המשפט, השיפוט והמינהל. אני חושב למשל על העיר העתיקה, ב-1948 היא הייתה בשליטת ישראל. העיר העתיקה נפלה אחרי ה-14 במאי. אם ננסה להקיש את התוצאה, אדם שנפגע בעיר העתיקה ב-15.5.48, אני חושב שהוא נתפס פה למרות שבאופן פורמלי חודש לאחר מכן העיר העתיקה לא הייתה בשלטון ישראל.

מה קורה להיפך?

היו"ר ש. ארבלי:

מה קורה כאשר אדם למשל נפגע בצפת לפני הכיבוש של הפלמ"ח?

י. דרניצקי (יודין):

ב-1948 חצי צפת או חצי חיפה היו בידי היהודים.

י. אליאסוף:

י. דרניצקי (יודין):

מה קורה אם יהודי נפגע בשטח של האויב?

י. בארי:

אנחנו מוכנים לקלוט גם מקרים כאלה.

מר מאיר:

אני חושב שצריך להוסיף עוד קטגוריה אחת: נפגע מהפצצות מטוסים.

י. דרניצקי (יודין):

אולי אפשר לכתוב: "בעת שנפגע היה תושב של אחד השטחים שהיו תחת המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל ב-24 לפברואר 1949. לא מדובר על תקופה בין לבין, אלא על טריטוריה סופית.

י. בארי:

אתה תוציא אנשים שאנחנו רוצים להכניס אותם. כך אתה מרע.

י. דרניצקי (יודין):

אני מדבר על העת שנפגע.

היו"ר ש. ארבלי:

הוא רוצה לומר כך: התיקון לחוק משתרע על תקופה מ-14.5.48 ועד 24.2.49. יש תקופה של חשעה חדשים. יש מי שנפגע בהתחלה, באותו שטח שעדין לא היה שטח השיפוט של מדינת ישראל אבל עד 24.2.49 הוא הפך להיות שטח של מדינת ישראל. זאת הנקודה שהוא מעלה.

א. לאור:

אז זה מוציא את העיר העתיקה.

י. דרניצקי (יודין):

אפשר למצוא נוסח שיכלול את העיר העתיקה.

היו"ר ש. ארבלי:

אפשר לכלול את שני הדברים: את השטח שהיה בשיפוטה של מדינת ישראל ב-14.5.48 וגם השטח שנהפך ל-24.2.49. מה ההשלכה של דבר כזה?

מר מאיר:

לא היה מקרה כזה?

היו"ר ש. ארבלי:

אם תבדוק יכול להיות שתמצא מקרים כאלה.

מ. שחל:

מאחר ובכנסת יש הסטוריון והוא במקרה מזכיר הכנסת, נשאל אותו. אם יתברר כי שטחים כאלה לא היו ולא נתווספו לשטח השיפוט של מדינת ישראל אחרי התאריך הזה אלא להיפך נגרע השטח, אז הפתרון הקיים עונה על הבעיה. אם יתברר שהיו שטחים שהתווספו לאחר מכן, לדעתי הנוסח צריך להיות כמו שהוא בתוספת המלים: "או שנפגע במקום שעליו חל המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל בתאריך 24.2.1949."

י. אליאסוף:

הנסוח ישאר כפי שהוא עכשו. עד לקריאה ראשונה נברר את הנקודה הזאת מבחינה הסטורית.

מר מאיר:

(קורא סעיף (ב)) .

ההסתדרות הציונית, זה השבון נפרד?

היו"ר ש. ארבלי:

לפעמים זה השבון נפרד.

י. בארי:

אותם מקרי סעד שהכנסנו אותם אינם כלולים מפני שהם לא קבלו פיצוי או חשלוט מאחר הגופים האלה בגין הפגיעה. אם אחד קיבל בגלל עוניו סעד לפי חוק שירותי סעד או הסדרים אדמיניסטרטיביים שקדמו לכך, זה לא כלול, אלא רק מי שקיבל בגין הפגיעה.

מר מאיר:

אני חושב שצריך להבהיר שהפיצוי אין כוונתו לטיפול רפואי או

י. אליאסוף:

תהליך שיקומי.

ברור, אפשר להוסיף: "למעט טיפול רפואי ושיקום מקצועי".

מר מאיר:

יכול להיות שהוועד הלאומי או הסוכנות היהודית או מדינת ישראל נתנו לאדם מסוים פיצוי בצורה של טיפול רפואי בבית-חולים ובעקבות זה קנו לו קבים או עגלת נכים. עשוי מישהו לשער שזה נכלל.

י. אליאסוף:

לי אין התנגדות להוסיף את המלים "למעט טיפול רפואי וכו'", אבל אולי כדאי בשלב זה להשאיר את זה עד לאחר התייעצות עם משרד המשפטים ונראה אם יש צורך להוסיף את המלה "למעט".

מר מאיר:

אולי בסיפה של הסעיף אפשר למחוק את המלה "פיצוי" ולכתוב:

י. אליאסוף:

"או שקיבל חשלוט מאת אחד הגופים וכו'".

יחכן שיש מקום להבהיר שלא מדובר בטיפול רפואי ושיקום רפואי.

י. בארי:

מוטב לכתוב: "למעט מי שקיבל טיפול רפואי ושיקום רפואי" מאשר להוציא את המלה "פיצוי".

אם מעביד משלם פיצוי, מה זה שייך לכאן?! אם המעביד זה

היו"ר ש. ארבלי:

המדינה, אני מבינה. אם מעביד פרטי שילם פיצוי מדוע צריך לשלול ממנו את הזכות הזאת?

הכוונה היא למנוע פיצוי כפול בגין אותה פגיעה.

א. לאור:

אם הוא קיבל מהמדינה, אני מבינה.

היו"ר ש. ארבלי:

מה זה משנה לגבי המקבל מה הוא המקור.

א. לאור:

אם המעביד עשה טובה ונתן לו כסף?

היו"ר ש. ארבלי:

למה המדינה צריכה לתת לו גם כן?!

א. לאור:

י. אליאסוף:

פקודת הפיצויים לעובדים 1947 היא בעצם פקודה שקבעה חנאים לתשלום פיצויים לעובדים שנפגעו בתאונת עבודה. כאשר נחקק חוק הביטוח הלאומי בשנת 1953 הוא ביטל את הפקודה. העקרון של אותה פקודה היה שעובד אשר נפגע בתאונת עבודה, המעביד שילם לו פיצויים. נאמר כאן שאם בשנים תש"ח-תש"ט הפגיעה הייתה תוך כדי ביצוע עבודה וכתוצאה מפגיעה זו הוא היה זכאי לקבל פיצויים לפי פקודת הפיצויים לעובדים והוא קיבל, מה שמוצע פה הוא שההסדר החדש שישלמו לו פיצויים, לא יחול עליו כי פעם אחת הוא קיבל בגלל אותה פגיעה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מקבלת את הגירסה הזאת במידה והפיצוי ניתך מכספי מדינת ישראל. אני לא מקבלת את זה אם מעביד פרטי נתן פיצוי מסויים.

י. בארי:

נתקלתי במציאות במקרה שאדם נשלח ע"י הסוכנות היהודית לפרק בתים נטושים ופתאם התפוצץ מוקש והוא נפגע. הוא קיבל פיצוי בזמנו בסכום ניכר מאד על-פי פקודת הפיצויים. ברור הוא שאנחנו לא מתכוונים שאדם כזה שקיבל בזמנו פיצוי חד-פעמי אם זה מהסוכנות או מוסד ציבורי אחר, יקבל פעם נוספת.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מוכנה לקבל את מה שנאמר במכתב שר האוצר, אבל לא מעביד פרטי.

י. אליאסוף:

בדו"ח של מר גלס נאמר: מי שקיבל פיצויים מכספי הציבור על פגיעה, היינו: אוצר המדינה, רשויות מקומיות, לא יהיה זכאי לתשלום נוסף על-פי ההסדר המוצע.

מר מאיר:

אולי אפשר להכניס שינוי קטן, במקום לכתוב: "שקיבל תשלום"

"מקבל תשלומים שבועיים".

א. לאור:

ואם הוא קיבל תשלום חד פעמי גדול?

היו"ר ש. ארבלי:

אני נגד החלק הראשון. אני בעד החלק השני. אם הוא קיבל פיצוי או תשלום מקופה ציבורית, אני לא באה להציע שיתנו לו פעמיים.

הסיכום שלנו הוא, שאת הרישא

של הסעיף אנחנו מוחקים ומשאירים את הסיפא.

י. אליאסוף:

במקום המלים "פיצוי או תשלום" אולי נשתמש במונחים של

שר האוצר ולהוסיף: למעט טיפול רפואי ושיקום רפואי.

א. לאור:

אם דבקים בנוסח של שר האוצר אז אני חוזר לענין של פקודת

הפיצויים לעובדים 1947 ואני מבקש לרשום את ההסתייגות שלי.

היו"ר ש. ארבלי:

זה תואם את רוח הסעיף של שר האוצר.

מר מאיר: אם חוק קרגמן יתקבל, האדם הזה יקבל פעמיים מהמדינה, הוא יקבל חשלושים שבועיים מהביטוח הלאומי וגם מכאן.

היו"ר ש. ארבלי: בחוק הביטוח הלאומי כתוב שאין גימלאות כפל.

י. בארי: בחוק נפגעי עבודה ונפגעי פעולות איבה אפשר לקבל במקביל. היום כשחלה פגיעה אנחנו מחייבים את האיש לבחור בין פגיעה בעבודה לבין פגיעת איבה. כאן לא בוחרים.

היו"ר ש. ארבלי: אז תתני ברירה לבחור.

י. בארי: צריך להוסיף סעיף.

י. אליאסוף: העקרון הוא כשזה אותו מאורע אפשר לבחור, לא מקבלים פעמיים.

היו"ר ש. ארבלי: נוסיף סעיף האומר: "נפגע שמקבל תגמול או חשלוש חודשי, שבועי על-פי... תהיה לו הזכות לבחור או על-פי חוק לנפגעי פעולות איבה או על-פי חוק לנפגעי עבודה."

מר מאיר: מאחר וגם חוק קרגמן יגיע לוועדה הזאת, הבעיה תוסדר או במסגרת חוק זה או במסגרת חוק קרגמן.

י. בארי: אנחנו נבדוק את העניין הזה ונוסיף סעיף לתוך התיקון הזה, כי אסור להשאיר את זה פתוח.

היו"ר ש. ארבלי: תחשבו ותבדקו עד לאחר הקריאה הקריאה הראשונה. יכול להיות שעד אז יהיה חוק קרגמן ואז נראה איפה לכלול את זה.

מר מאיר: (קורא סעיפים (ג) ו-(ד)).

הוראות סעיף 2 אינן מתאימות למה שהיה לפני למעלה מעשרים שנה ולכן יש כאן הוראה, שמי שטוען היום לפגיעת איבה, חובת ההוכחה עליו.

היו"ר ש. ארבלי: במה זה מחבטא?

מר מאיר: חעודות רפואיות ועדויות.

(קורא סעיף 2).
חחילתו של חוק זה מיום שייקבע ומאותו יום והלאה הוא יהיה זכאי לכל ההטבות בהתאם לחוק, אבל לא יהיו חשלושים רטרואקטיביים.

היו"ר ש. ארבלי: מה הן הוראות סעיפים 6 עד 8?

מר מאיר: סעיפים משמעותיים שלפיהם האדם זכאי לתגמולים.

אם אנחנו נאמר: "תחילתו של חוק זה מיום פרסומו ברשומות"

היו"ר ש. ארבלי:

אין צורך לומר "ביום".

נכון.

י. בארי:

הוראות סעיפים אלה ואלה יחולו מאותו יום, מדוע צריך לכתוב

היו"ר ש. ארבלי:

את זה?

נניח שאדם התחתן לפני כן. אני חושש שיהיו לו זכויות.

מר מאיר:

הכל יחול מיום תחילתו של החוק. יש דברים שיחולו לפני כן?

היו"ר ש. ארבלי:

י. אליאסוף:
זה חוק רטרואקטיבי מפני שהוא חל על מאורע שקרה לפני עשרים וכמה שנים. כדי שלא יהיה ספק מمتי הוא מקבל את הזכויות אומרים: אדם זכאי לקבל על-פי החוק הזה אבל ממחר.

הרי כל הוראות החוק הזה יחולו מיום קבלתו של החוק. מדוע צריך

היו"ר ש. ארבלי:

להדגיש באופן מיוחד את הסעיפים האלה? האם יש הוראות אחרות בחוק הזה שיש להחיל אותן לפני קבלת החוק הזה?

מר מאיר:
אני חושש מדבר אחד, אם אשה מתחתנת לאחר שהחוק מתקבל, היא זכאית למענק נישואים. אם אשה התחתנה שנה לפני כן, אמנם תחילת החוק מהיום, אבל כאשר היא התחתנה לפני שנה, זה לא היה רלבנטי ולכן לא מגיע על מאורע שהיה לפני תחילת החוק. החוק הזה מעצם בריאתו באופן חלקי הוא רטרואקטיבי כי המאורע קרה לפני 25 שנה.

ההכרה באה מאז, אבל הזכות באה מהיום.

היו"ר ש. ארבלי:

י. אליאסוף:
כאשר ננסח באופן סופי את החוק נבדוק עוד פעם את הסעיפים של החוק, למשל רשויות אדמיניסטרטיביות האם צריך לחול או לא, או "הוראות סעיפים אלה יחולו מאותו יום" האם הוראות אחרות לא יחולו? השאלות הן שאלות משפטיות, אבל לא בעלת משמעות מעשית. נבדוק את העניין ובהתאם לכך יוצא נוסח ברור שיכלול את מה שאמרנו.

היו"ר ש. ארבלי:
באשר לסיכום - אני מבקשת מחיועץ המשפטי שלנו לברר בקשר לתחולה את הנוסח המשפטי ולהכין את הצעת החוק להנחה על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה. אני מבקשת שהדבר הזה יעשה עד מחר. מחר נוכל להעביר את הצעת החוק בדרך המקובלת להנחתה על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.